

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Happo, I. 2021. Kulttuurinen monimuotoisuus näkyy, kuuluu ja tuntuu
Minnesotan yliopiston Morrisin kampuksella. Oamk Journal 75/2021.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021111655703>

Kulttuurinen monimuotoisuus näkyy, kuuluu ja tuntuu Minnesotan yliopiston Morrisin kampuksella

29.11.2021 - Happo Iiris

Vieraiden kulttuurien erilaisten vivahteiden ymmärtäminen on vaikeaa, ellei ole kasvanut kyseisessä kulttuurissa ja elänyt sitä hengittäen. Ymmärrystä lisää se, jos pääsee osallistumaan vieraan kulttuurin toimintaan niin arjessa kuin juhlassa. Minulle Fulbright-In-Residence-stipendi antaa mahdollisuuden kehittyä ja kansainvälistyä Yhdysvalloissa Minnesotan yliopistossa yhden lukuvuoden ajan. Kokemus on ensimmäisten kuukausien aikana osoittanut, että joskus täytyy mennä kauas nähdäkseen lähelle.

Morrisin kaupungissa sijaitsee yksi Minnesotan yliopiston viidestä kampuksesta (kuva 1). Tämä noin 1 500 opiskelijan yliopistokampus sijaitsee Amerikan alkuperäiskansojen mailla, ja kampuksella on vuosina 1897–1909 sijainnut alkuperäiskansoille tarkoitettu sisäoppilaitos. Yliopiston opiskelijoista yli 20 prosenttia on Amerikan alkuperäiskansoihin kuuluvia, noin 10 prosenttia afrikanamerikkalaisia, aasianamerikkalaisia tai latinalaisamerikkalaisia, 60 prosenttia euroopanamerikkalaisia ja noin 10 prosenttia on kansainvälisiä opiskelijoita. [1] [2]

Matkustin Morrisin pieneen kaupunkiin syyslukukauden 2021 alkaessa ja asun yliopiston kampuksella. Saan tehdä työtä yliopistossa sekä kaupungin ja lähialueiden yhteisöjen kanssa ja osallistua monenlaiseen vapaamuotoiseen toimintaan sekä yliopistossa että lähiympäristössä. Monikulttuurisuus on käsitteenä saanut uudenlaisia merkityksiä, ja mielestäni näitä merkityksiä kuvaakin osuvammin käsite kulttuurinen monimuotoisuus.

Merkitys ei ole muuttunut minulle pelkästään määritelmänä tai käsitteellisesti, vaan myös toiminnallisesti. Monimuotoisuus tarkoittaa enemmän kuin erilaisten kulttuurien tunnistamista ja hyväksymistä. Se on koulutuksen ja yhteisön tietoisia rakenteellisia ratkaisuja ja käytäntöjä.

Minnesotan yliopistossa Morrisissa toteutuva konkreettinen kulttuurisen monimuotoisuuden tukeminen on ollut silmiä avaavaa, ja siihen osallistuminen on herättänyt monenlaisia tunteita ja ajatuksia myös oman toiminnan kehittämiseksi ja kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseksi koulutuksessa. (Kuva 2.)

Orientaatiopäivä ohjasi kulttuurisen monimuotoisuuden ja inklusion tukemiseen

Minnesotan yliopiston Morrisin verkkosivuilla kerrotaan, että yliopiston tavoitteena on vahvistaa yhdenvertaisuutta, kulttuurista monimuotoisuutta ja inklusiota omalla toiminnallaan. Yliopisto tarjoaa myös näitä aiheita käsitteleviä opintoja. [2] Näin lupaavat verkkosivuillaan useat koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut myös Suomessa.

Koulutuksen kontekstissa kulttuurista monimuotoisuutta tarkastellaan usein etniseen alkuperään tai kansallisuuteen liittyvien kulttuuristen ominaisuuksien tai tapojen näkökulmasta. Koulutuksen yhdenvertaisuuden toteutumisen varmistamista tarkastellaan esimerkiksi uskonnon toteuttamisen mahdollisuutena tai kulttuuristen tapojen ja käytänteiden kunnioittamisena ja mahdollistamisena.

Kulttuurisen monimuotoisuuden tukemiseen tulisi sisältyä myös muun muassa opiskelijoiden sukupuoli-identiteettiin ja seksuaaliseen identiteettiin sisältyvien tapojen ja käytänteiden kunnioittaminen ja tukeminen. Näiden lisäksi myös muiden vähemmistöjen toimintaan liittyy erilaisia kulttuurisia tapoja (ks. esim. [3]).

Ensimmäisenä päivänä yliopistossa oli orientaatio uusille työntekijöille. Ohjelman sisältö yllätti. Päivän aikana käsiteltiin yliopiston arvoja ja toimintaperiaatteita, ja käsitteet yhdenvertaisuus ja kulttuurinen monimuotoisuus konkretisoitiin esimerkkien avulla ja yhdessä keskustellen. Saimme myös ohjeita ja yhteystietoja, miten tulee toimia, jos havaitsee yliopistolla syrjintää tai muuta arvojen vastaista käyttäytymistä.

Omien tietojen lisääminen yliopiston järjestelmään oli seuraavana vuorossa, ja se tarjosi myös mahdollisuuden valita useista eri vaihtoehdoista sekä oman sukupuoli-identiteetin että sen, mitä persoonapronominia haluaa itsestään käytettävän. [4] Näiden valintojen tekeminen oli kuitenkin vapaaehtoista.

Näkökulmia kulttuurisen monimuotoisuuden toteutumiseen

Kulttuurisen monimuotoisuuden toteutumista voidaan tarkastella opiskelijoiden ja henkilöstön yhdenvertaisen osallisuuden näkökulmasta kolmella eri tasolla. Jokainen opettaja ja koulutuksen toimija voi arvioida omaa toimintaansa ja omaa toimintaympäristöään.

Ensimmäiseksi voi pohtia, haluaako itse edistää kulttuurista monimuotoisuutta. Seuraavaksi voi arvioida, edistääkö itse sen toteutumista ja viimeisenä tarkastella koulutuksen rakenteiden ja toimenpiteiden kulttuurista monimuotoisuutta edistävää toimintaa (kuvio 1).

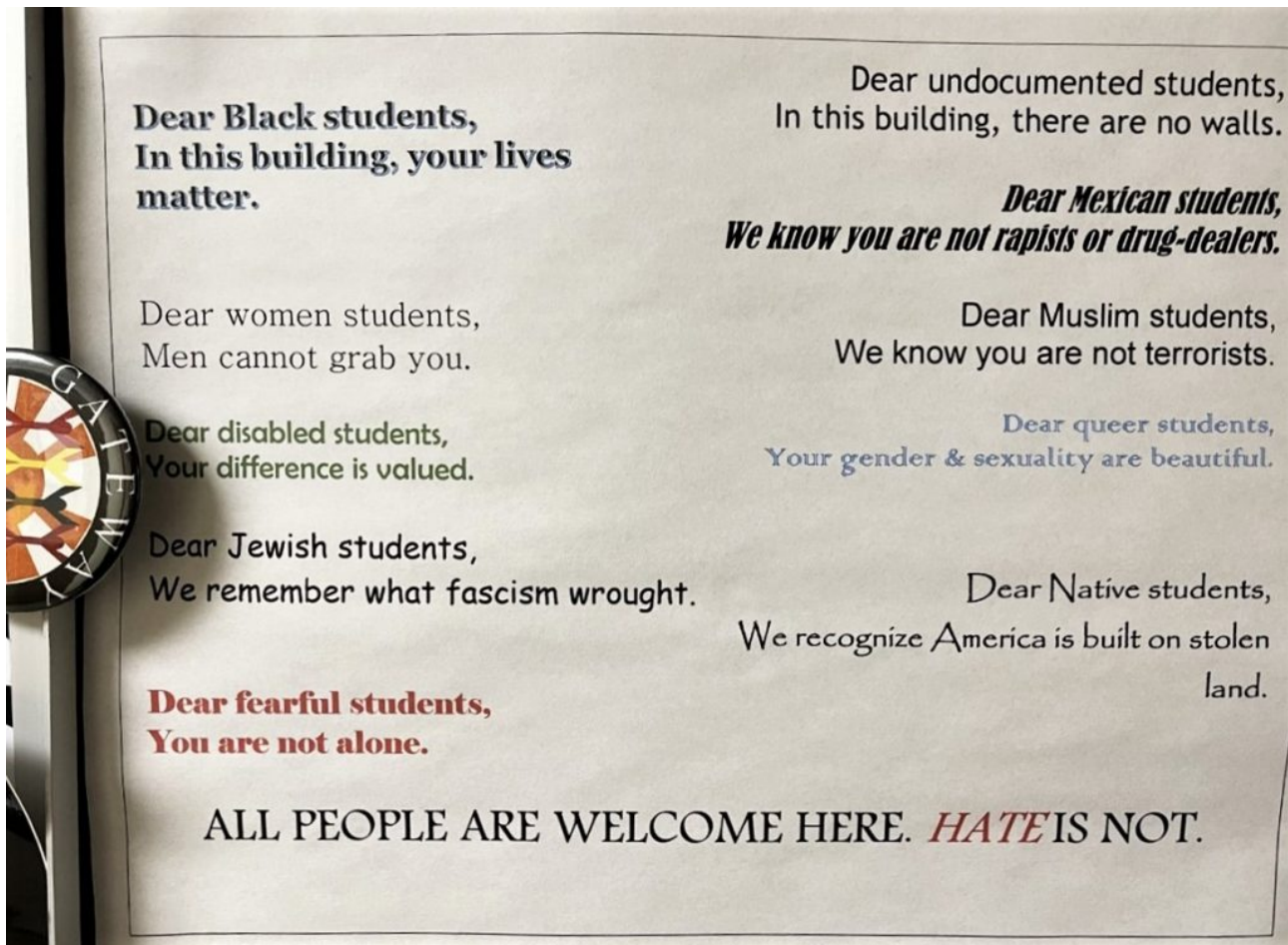

Jos kaikkiin kysymyksiin tulee kyllä-vastaus, niin sekä henkilöstö että yliopisto, ammattikorkeakoulu tai ammatillinen oppilaitos pyrkivät toimimaan aidosti kulttuurista monimuotoisuutta ja osallisuutta edistäen. Jos kaikkiin kysymyksiin tulee vastaavasti kielteinen vastaus, niin voidaan tulkita, että koulutuksen järjestäjä ja opetuksen ja ohjauksen toimeenpanijat määrittelevät tilannekohtaisesti, milloin ja miten kulttuurista monimuotoisuutta otetaan huomioon koulutuksessa. [5] [6]

Kulttuurikokemuksia kampuksella

On vaikea arvioida havainnoimalla, miten edellisessä kappaleessa kuvaamani ensimmäinen vaihe, ihmisten halu toimia, toteutuu yhteisöissä. Sitä voi jokainen reflektoida omakohtaisesti. Ihmisten toiminta tulee kuitenkin näkyväksi sekä sanoissa että teoissa.

Yksi esimerkki tällaisista teoista on yliopiston kasvatustieteen professorin ovelta olevat julisteet ja kirjoitukset, joiden avulla hän tekee näkyväksi omaa ajatteluaan. Hän rohkenee kirjoittaa auki sekä stereotypioita että omia arvolupauksiaan opiskelijoille. Yksi esimerkki näistä julisteista löytyy kuvasta 3.

Erityisen kiinnostavaa on ollut yliopiston tarjoamat mahdollisuudet kulttuurisen monimuotoisuuden tukemiseksi ja koko yhteisön osaamisen lisäämiseksi.

Yliopistossa toimii erilaisia ohjattuja ja vapaamuotoisia ryhmiä ja tapahtumia, joiden avulla tuetaan sekä oman kulttuurisen identiteetin vahvistamista että muiden kulttuurien tuntemusta.

Osallistumismahdollisuuksia on useita kertoja viikossa: vierailevia asiantuntijoita, tutkimusten esittämisiä, keskusteluryhmiä, vertaisryhmiä, kulttuuritunteja, kielten oppimista, musiikkiesityksiä ja monia muita. (Kuva 4.)

KUVA 4. Esimerkkejä yliopiston kampuksella järjestettävistä tapahtumista [7]

Kuluvan viikon aikana minulla on mahdollisuus olla osallisena ainakin seuraavissa tapahtumissa:

- kulttuuritunnilla, jossa tällä kertaa esitellään pakistanilaisia häätapoja,
- kansainvälisessä kielitapahtumassa, jossa opetetaan muutamia sanoja tai sanontoja eri kielillä pikatreffien tapaan,
- afrikanamerikkalaisen vierailevan runoilijan runoesityksessä,
- vapaaehtoistyössä englannin kielen opettajan assistenttina kurssilla, jossa opetetaan englantia espanjankielisille asukkaille sekä
- Amerikan alkuperäiskansaan kuuluvan vierailevan luennoitsijan luennolla ja konsertissa.

Kulttuurisen monimuotoisuuden tukeminen edistää osallisuutta

Kirjoitin alussa, että hieman enemmän voi ymmärtää, kun elää vieraassa kulttuurissa ja osallistuu yhteisön toimintaan arjessa ja juhlassa. Yliopiston ja yhteisön toimintaan ja erilaisiin tapahtumiin osallistumisen kautta tulevat tutuksi Edward T. Hallin [8] Cultural Iceberg -teorian mukaiset kulttuurin ulospäin näkyvät ilmentymät, kuten kieli, ruoka, tervehtiminen, musiikki ja pukeutuminen. Ne ovat helppo nähdä ja kuulla.

Kuitenkin vasta tutustumisen, keskustelujen ja oman aktiivisen toiminnan myötä vähitellen oppii ymmärtämään ainakin osittain jäävuoren veden alle jääviä kulttuurin näkymättömiä ilmentymiä, kuten maailmankatsomusta, uskontoa, uskomuksia, päätöksentekomalleja, käsityksiä oikeudenmukaisuudesta, auktoriteettien kunnioittamista ja monia muita kulttuuriin sisältyviä elementtejä.

Näillä kaikilla näkymättömillä asioilla on vaikutusta ihmisen käyttäytymiseen, arvoihin, ajatteluun ja tunteisiin. Mitä syvemmälle pääsemme kulttuuriin sisälle, sitä enemmän ymmärrämme ja osaamme itse toimia arvostavasti ja kulttuurista monimuotoisuutta kunnioittaen ja kaikkien yhdenvertaista osallisuutta edistäen.

Minnesotan yliopisto Morris lupaa toimia yhdenvertaisuutta, kulttuurista monimuotoisuutta ja inklusiota edistäen. Ensimmäisten kuukausien aikana se on toiminut lupauksensa mukaisesti kiitettävästi.

Happo liris, yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajankoulutus

Fulbright Suomi -säätiö on voittoa tavoittelematon organisaatio, jonka tavoitteena on edistää tiedon ja ammattiosaamisen vaihtoa Suomen ja Yhdysvaltojen välillä. Vuodesta 1949 lähtien Fulbright Suomi on tukenut akateemista liikkuvuutta erilaisten stipendien turvin ja edistänyt koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymistä Suomessa sekä suomalaisten ja yhdysvaltalaisen korkeakoulujen yhteistyötä. Fulbright-apurahan saajat ovat samalla myös kulttuurilähettiläitä ja muutoksentekejiä, jotka rakentavat siltoja Yhdysvaltojen ja Suomen välille. [9] Lukuvuodelle 2021–2022 saamani Scholar-In-

Residence-apuraha antaa minulle ainutkertaisen mahdollisuuden olla osa yhdysvaltalaisen yliopiston ja ympäröivän yhteisön toimintaa yhden lukuvuoden ajan.

Lähteet

[1] University of Minnesota Morris. 2021. Native American Student Educational Equity & Post-Secondary Attainment. An Assessment of Progress and Action Steps for 2020–2030.

[2] University of Minnesota Morris. Hakupäivä 25.10.2021.

<https://morris.umn.edu/>

[3] Kuurojen liitto. Viittomakieliset. Hakupäivä 25.10.2021.

<https://kuurojenliitto.fi/viittomakieliset/>

[4] Pronouns Matter. Hakupäivä 21.10.2021. <https://www.mypronouns.org/>

[5] Perunka, S. & Happo, I. 2018. Osallistava pedagogiikka jakaa vallan ja vastuun. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 1. Hakupäivä 21.10.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201801101177>

[6] Shier, H. 2001. Pathways to Participation: Openings, Opportunities and Obligations. Children & Society 15, 107–117. Hakupäivä 21.10.2021.

<https://doi.org/10.1002/chi.617>

[7] University of Minnesota Morris. News and Events. Hakupäivä 21.10.2021.

<https://news.morris.umn.edu/>

[8] Hall, E. T. 1977. Beyond Culture. New York: Anchor Books.

[9] Fulbright Finland Foundation. Finnish-American Collaboration through exchange of Talent and Knowledge. Hakupäivä 21.10.2021. <https://www.fulbright.fi/>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 75/2021

Julkaisuvuosi: 2021

Tekijätiedot: Happonen Iiris

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021111655703>

Tiivistelmä: Blogikirjoituksessa kuvataan kulttuurisen monimuotoisuuden kokemuksia Minnesotan yliopistossa Morrisissa Yhdysvalloissa. Kirjoittaja on Fulbright-stipendiaattina yliopistossa lukuvuoden 2021–2022. Yliopisto on kulttuurisesti monimuotoinen ja yhdenvertaisuutta edistävä yliopisto. Näiden periaatteiden toteutumista tarkastellaan kolmella tasolla: yksilön haluna toimia kulttuurista monimuotoisuutta edistäen, yksilön toimintana sekä yliopistoyhteisön toimintana. Minnesotan yliopisto Morris toimii kulttuurista monimuotoisuutta edistäen. Tämä tulee näkyväksi sekä yksilöiden että koko yliopiston toiminnassa konkreettisesti kulttuurista monimuotoisuutta edistävien tekojen, tapahtumien sekä palvelujen kautta.